

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
	สมมุติฐานในการวิจัย.....	9
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560).....	10
	หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	10
	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	11
	สมรรถนะสำคัญของนักเรียน.....	12
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	13
	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	13
	ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	13
	เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	14
	มาตรฐานการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา.....	15
	จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา.....	16
	การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	17
	ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	17
	หลักการและความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	19
	ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	24
	ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	35
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	35
หลักการและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	36
ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	37
ความคิดสร้างสรรค์.....	37
ความหมายของความคิดสร้างสรรค์.....	38
องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์.....	41
ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์.....	43
กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์.....	45
ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์.....	47
การพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	49
การวัดความคิดสร้างสรรค์.....	50
อุปสรรคที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์.....	52
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
องค์ประกอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	55
รูปแบบ ประเภท และลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
งานวิจัยในประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	94
วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	118
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	159

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก จ ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	175
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	200

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	แผนการทดลองแบบ Randomized Pretest - Posttest Control Group Design 66
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้..... 68
3	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้..... 69
4	แสดงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน..... 73
5	แสดงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 74
6	รายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 76
7	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เนื้อหา จุดประสงค์ และจำนวนข้อสอบ..... 78
8	หลักการให้คะแนนความคิดละเอียดลออ..... 83
9	หลักการให้คะแนนความคิดคล่องแคล่ว..... 83
10	หลักการให้คะแนนความคิดยืดหยุ่น..... 84
11	หลักการให้คะแนนความคิดริเริ่ม..... 84
12	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐาน..... 90
13	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 90
14	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 91
15	ผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน 4 กิจกรรม วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายกิจกรรมของความคิดสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กับการจัด การเรียนรู้แบบปกติ.....	93
17 ผลการประเมินคุณภาพ ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐาน ซึ่งใช้วิธีการประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชั่วโมง.....	161
18 ผลการประเมินคุณภาพ ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งใช้ วิธีการประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชั่วโมง.....	163
19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน - หลัง เรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	165
20 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียน - หลังเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	168
21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4.....	171
22 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ 4 กิจกรรม วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	173

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน - หลังเรียน ของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	177
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.....	178
25 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	180
26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	181
27 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	183
28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	184
29 แสดงการเปรียบเทียบผลรวมของระดับของความคิดสร้างสรรค์ 4 กิจกรรม วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	186

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบผลรวมระดับความคิดสร้างสรรค์ 4 กิจกรรม หลังเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	187
31	แสดงการเปรียบเทียบระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 1 คิดละเอียดลออ วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	189
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบของระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 1 คิดละเอียดลออ วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	190
33	แสดงการเปรียบเทียบของระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 คิดคล่องแคล่ว วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	192
34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบของระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 คิดคล่องแคล่ว วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	193
35	แสดงการเปรียบเทียบของระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 คิดยืดหยุ่น วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	195
36	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบระดับความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 คิดยืดหยุ่น วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
37 แสดงการเปรียบเทียบของระดับของความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 คิคริเริ่ม วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง สินค้าและบริการ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	198
38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการเปรียบเทียบระดับความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 คิคริเริ่ม หลังเรียน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	199

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แผนการแสดงผลการทำงานของสมองทั้ง 2 ซีก.....	23

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี